

TEKSTI MARI VALKONEN // KUVITUS JENNY LUCANDER

Luovu turhasta!

Nurkkiin kerääntyneet tavarat ahdistavat ja voivat olla jopa turvallisuusriski. Ammattijärjestäjän neuvoilla kotiin saa lisää tilaa sille, mikä todella on tärkeää.

Loputtomia lehtipinoja, perintövaaseja ja elektroniikkalaitteiden mukana tulleita cd-levyjä, joita ei koskaan ole otettu kuoresta. Suomalaisten kaapit, parvekkeet ja kesämökkit pullistelevat tavaroista, joista suuri osa on turhia.

Turhat tavarat muistuttavat heräteostoksista ja hoitamattomista velvollisuuksista. Tavaravuoren säilyttämisestä kertyy myös huomaamatta iso lasku, sillä parikin neliötä ylimääräistä tilaa maksaa pääkaupunkiseudun keskineliövuokrala liki 400 euroa vuodessa.

Täyteen sullottua kotia on myös hankala siivota, ja se voi olla jopa turvallisuusriski.

– Mitä vanhemmaksi ihmiset tulevat, sitä helpompaa kotona pitäisi olla – ei enää nyssyköitä, pussukoita ja laatikoita eikä varsinkaan johtoja lattialla. Suurin osa ensiapuun ilmoitetuista onnettomuuksista on kotona sattuneita kaatumisia, sanoo ammattijärjestäjä **Anne te Velde-Luoma**.

On siis aika käydä läpi kaapit ja varastot ja tehdä tilaa luopumalla turhasta.

Aloita helposta

Te Velde-Luoma neuvoo aloittamaan raivauksen tavaroista, joihin liittyy mahdollisimman vähän tunteita.

Ensin ei siis kannata rynnätä lajittelemaan vanhoja kirjeitä tai poismuuttaneen lapsen koulukirjoja, vaan käydä läpi vaikka vessan peilikaappi tai keittiön kuivamuonakomero.

Tavaroiden järjestäminen ja niistä luopuminen on raskasta puuhaa, joten kerralla kannattaa keskittyä vain yhden paikan raivaamiseen. Sotkuisen vaatekaapin siivoamisen voi siirtää vaikka seuraavaan viikonloppuun tai lomaan.

– Jotkut haluavat ottaa kohteeksi varaston tai autotallin, mutta suosittelen aloittamaan paikasta, jonka näkee joka päivä. Silloin tuloksesta voi nauttia, te Velde-Luoma sanoo.

Tavarat kannattaa lajitella esimerkiksi neljään kategoriaan: roskiin, kierrätykseen tai myyntiin meneviin, säilytettäviin tavaroihin, joiden paikka on muualla sekä tavaroihin, jotka säilytetään jatkossakin vanhalla paikallaan.

Helpointa on tunnistaa selvät roskat ja heittää menemään vanhaksi menneet ruuat. Kosmetiikkatuotteissa ei aina ole parasta ennen -päiväystä, mutta purkkisymboli ja numero pakkauksen kyljessä kertovat, montako kuukautta tuote säilyy avaamisen jälkeen.

Rikkinäisten vaatteiden oikea osoite on energia- tai sekajäte, sillä hyväntekeväi-

VHS-nauhat virkkauks- materiaaliksi

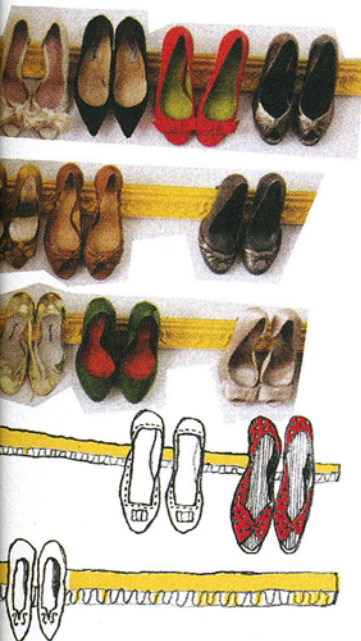
Netti on pullollaan ideasivustoja ja blogeja, joista löytyy vinkkejä turhien tavaroiden uudeksi elämäksi. Esimerkiksi vanhojen VHS-kasettien nauhoista voi virkata mattoja tai säilytyskoreja, ja kurkkupurkista voi koristella suojaruukun kukille.

Uudelleenkäyttövinkkejä löytyy esimerkiksi Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskuksen sivuilta osoitteesta www.kierratyskeskus.fi/askarteluopas.

Turhien tavaroiden tuunaamiseen liittyy kuitenkin vaaran paikka. Anne te Velde-Luoman mukaan suomalaisten kaapit pursuavat usein jo

valmiiksi lankoja, kankaita ja keskeneräisiä käsitöitä, joten uusiokäyttöä odottavat tavarat saattavat jarruttaa kodin todellista raivaamista.

Lisäksi uhkana on, että uudetkin tuotteet jäävät käyttämättä ja kasautuvat nurkkiin syyllisyyttä herättäväksi pinoiksi. Kannattaa siis paneutua vain sellaisiin tuunausprojekteihin, joiden hedelmistä todella uskoo nauttivansa.

syysjärjestöjen keräyslaatikoihin saa laittaa vain ehjiä vaatteita. Muutaman rikkiäisen vaateen voi toki säästää remontti- tai mökkivaatteeksi, mutta määräänsä enempiä niitä ei kannata jemmata. Tarpeen tullen parhaat päivänsä nähneitä vaatteita löytyy parilla eurolla kirpputorilta.

Muistojakin kannattaa karsia

Kun selvät roskat on raivattu, alkaa se vaikea vaihe – päätösten tekeminen. Mitä tehdä vanhoille aikakauslehdille ja sille perintöpiirongille, joka muistuttaa tärkeistä ihmisistä, muttei sovi kodin tyyliin? Pelkästä velvollisuudesta niitä ei pidä säilyttää.

– Tavaroiden pitäisi olla apuvälineitä ja inspiraation lähteitä, jotka auttavat johonkin suurempaan – ei päinvastoin, te Velde-Luoma sanoo.

Hän kehottaa miettimään tavaroista saatavaa hyötyä. Aikakauslehtien sisältämä tieto on todennäköisesti vanhentunutta ja pinnallista, eikä tavallisella perheellä millään voi olla tarvetta neljälle astiastolle.

– Äidit säästävät välillä lastensa jokaisen askartelun, vaikka ne ovat pääasiassa lapsen motorikan kehittämistä eli sormiharjoituksia. Jos lapsi soittaa soitinta, eihän niitäkään sormiharjoituksia äänitetä ja säilytetä! Muistoja kannattaa siis aika ajoin raakata ja säilyttää vain hienoimmat.

"Suomalaiset ovat hirveän herkkiä ja alkavat nopeasti hävetä sitä, että kotona ei ole siistiä."

Hänen mielestään tavaroista kannattaa hankiutua eroon mahdollisimman helpolla. Kirpputorilla tai nettikaupassa myyminen voi olla loiskahtamista ojasta allikkoon, sillä tavaroiden myyminen vie aikaa eikä kaikki välttämättä mene kaupaksi.

– Sanon aina ihmisille, että kun viette pussilisen vaatteita kierrätyslaatikoon, niin kuunnella pussin tömähdyistä ja huokaiskaa helpotuk-

sesta. Nyt omassa asunnossa on enemmän happea, te Velde-Luoma sanoo.

Lainaa ostamisen sijaan

Raivausurakan jälkeen pitää vielä estää uutta rompetta pesiytymästä nurkkiin. Itseään ei siis kannata palkita ostoksilla tai tehdä hankintoja hetken mielijohteesta. Myös ilmaiseksi saatavien tavaroiden kohdalla kannattaa miettiä, onko sille todella tarvetta.

– Kaikki omaisuus vie tilaa, vaatii huoltoa ja jos ostaa laitteen, sitä pitää opetella käyttämään. Kun haluaa jotain uutta, kannattaa tiedostaa, että se on myös ajallisesti iso investointi, te Velde-Luoma sanoo.

Harvoin käytettäviä tavaroita ei välttämättä tarvitse ostaa omaksi, vaan ne voi hankkia yhdessä kavereiden tai naapureiden kanssa. Netissä toimivasta Kuin oma -lainauspalvelusta saa esimerkiksi sukset, rinkan tai järjestelmäkameran lainaksi parin euron päivävuokralla. *

Onko tavaraa liikaa? Näin raivaat kotisi

■ **Tee inventaario.** Käy kaikki varastotilat suurpiirteisesti läpi ja selvitä, minkä tyyppisiä asioita säilytät. Yritä tehdä se kauhistelematta ja suhtaudu löydöksiisi neutraalisti.

■ **Suunnittele realistisesti,** milloin aloitat projektin, ja jaa se pidemmälle ajanjaksolle. Tunnin viikoittaisella raivaamisella saa paljon aikaan uupumatta.

■ **Jos perheenjäsenet** eivät innostu raivausprojektista, keskity omien tavaroidesi organisoimiseen. Usein esimerkki tarttuu.

■ **Jos tavaroista ei ole hyötyä,** niistä on haittaa. Ne vievät tilaa, aiheuttavat syyllisyyden ja saamattomuuden tunteita sekä vaativat opettelemista ja huoltoa. Päästä niistä irti!

■ **Tuki uuden tavaran tulva.** Vaihda paperilaskut sähköisiksi välttääksesi turhaa paperisaastetta. Osta tai ota vastaan tavaroita vain harkiten ja hankiudu samalla eroon vanhasta. Kerro lähipiirillesi, ettet enää halua tavaralahjoja. Harrasta myös itse tuliaisia, jotka kuluvat pois; monesti kahvipaketti tai elävät kukat ovat tervetullempia tuomisia kuin pysyvä tavara.

■ **Käy läpi sukkaletikkosi,** etsi sukille oikeat parit ja erota joukosta parittomat ja reikäiset sukat. Vie nämä siivouskomeroon päällimmäiseksi. Kun seuraavan kerran tarvitset pölyrättiä, kengänkiillotusrättiä tai lattialle kaatuvalle maidolle kuivaajaa, ota pinosta niin monta sukkaa kuin tarvitset ja käytä ne surutta siivousriepuina. Tämän jälkeen sukan oikea osoite on energijakeessa – se on palvellut tiensä päähän!

■ **Harva käyttää koko lautasliinapakettia** kerralla, ja ylimääräiset tahtovat jäädä kaappiin pölyä keräämään. Kokoa pakettien päällimmäisiksi jääneet lautasliinat siistiksi pinoksi näkyvälle paikalle keittiöön. Käytä lautasliinoja talouspaperien sijaan niin kauan, että pino on kadonnut.

Tavarat uuteen käyttöön!

Moni turhake voi saada uuden elämän pienellä mielikuvituksella. Kokeile ainakin seuraavia.

■ **Löytyykö kaapistasi** lapsuuden urheiluhistoriasta kertovia pokaaleja, jotka nyt lähinnä keräävät pölyä? Kysypä taloyhtiön leikkikaisiltä, sopisivatko kipot ja kupit kakku- muoteiksi hiekkalaatikon.

■ **Perusta ystävien kanssa kierrätysrinki.** Kun tapaatte, tuokaa mukananne kierrätyskseen joutuvat kirjat, aikakauslehdet ja itselle sopimattomat vaatteet. Moni tekee löytöjä ja tarpeeton tavara voi vaihtua tarpeelliseen. Sopikaa yhdessä, että ne tavarat, joita kukaan ringistä ei halua, lähtevät tapaamisesta suoraan kierrätyskeskukseen, eivät enää kotiin.

Kodin kaaos stressaa

■ **Turhan tavaran** täyttämä koti ei ole vain esteettinen ongelma. Roinavuoret vaikuttavat todistetusti ihmisten henkiseen hyvinvointiin. Amerikkalaisyliopisto UCLA:n tutkijat seurasivat kaksi vuotta sitten 32 amerikkalaisperheen arkea ja huomasivat, että kotien turhat tavarat

nostavat erityisesti naisten stressitasoja.

Esimerkiksi yhdestä kodista tutkijat löysivät yli 2300 näkyvillä olevaa tavaraa pelkästään kolmesta ensimmäisestä huoneesta. Tutkimuksen mukaan jääkaapin oveen kiinnitettyjen tavaroiden määrä vastaa usein muun asunnon roinamäärää.

Ammattijärjestäjä Anne te Velde-Luoman mukaan suomalaistien tavarakaos ei välttämättä ole kaukana amerikkalaisperheiden tavara- vuorista.

– Asiakkaani eivät ole shoppailuun addiktoituneita kerskakuluttajia, vaan tavallisia ihmisiä, jotka ovat aika huolellisia, velvollisuudentuntoisia ja kilttejä suorittajia. He kantavat huolta maapallon tilasta ja suhtautuvat omalla tavallaan vastuullisesti materiaan ajatellen, etteivät heitä hyvää tavaraa hukkaan.

Te Velde-Luoman mukaan kasautuvien tavaroiden lopputuloksena voi olla jopa erakoituminen.

